

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

75. An in Paschate, vel articulo mortis teneatur per scripturam confiteri,
qui alio modo non potest, ut v. g. mutus, & surdus, vel infirmus, qui loqui
non potest. Ex part. 3. tract. 4. res. 127. alias ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

ergo juxta regulam illam à Pontifice propositam absolvendus est. Quod ipsum ex aliis decretis supra adductis colligitur, quæ absque tali limitatione loquuntur. Si enim in Arausiano dicitur: Si voluntatis præterite testimonium aliorum verbis habeat. Et in Carth. dicitur: Dent testimonium, qui eum audierunt. Et in decreto Eusebij Papæ dicitur: Si idonea testimonia habuerit, quod ipse pœnitentiam petisset. Denique S. Thom. in dicto opusc. 65. generaliter dixit: Si infirmus qui petit absolutionem amittit notitiam, vel loquelam antequam Sacerdos adveniat, debet à peccatis absolvi. Cum non petatur talis conditio testimonij in præsentia ipsius infirmi exhibendi, non est cur à nobis talis conditio apponatur.

4. Ratio autem sumitur ex dictis sect. præced. quia nimirum illa non est confessio strictè, sed magis universaliter sumpta, quæ in defectum strictæ confessionis acceptatur ad proferendam sententiam absolutionis. Decretum autem Clementis VIII. loquitur, ut diximus, de confessione strictè accepta, quæ fieri non potest valide aut licitè, nisi in præsentia Confessarij. Nec obstant verba Leonis Papæ: nam ipse mentionem fecit testimonij circumstantis: quia ita communiter fieri solet, quod præsentis sint, qui testantur voluntatem, & desiderium infirmi. Sicut ob eandem rationem dixit, testimonia fidelium circumstantium, quia nimirum semper solent illi esse fideles, & tamen si fideles non essent, sed infideles, fide tamen digni, & de quorum veracitate non dubitaretur, non negaret Leo illud testimonium sufficere, parum enim refert character testificantis, cum testificatio illa non ordinetur ad conferendū Sacramentum ipsi testificantis, cuius infidelis non esset capax, sed solum ad manifestandam voluntatem infirmi; & ad faciendam fidem de illa, ad quæ non est incapax infidelis. Sicut ergo non alligatur S. Leo ad testimonium fidelium, ita nec ad testimonium solum circumstantium. Et hæc omnia docet Lugo ubi supra; cui adde Leandrum de Sacram. tom. 1. tract. 5. disp. 5. q. 45. & omnia superius dicta docet etiam novissime Martin. de San Joseph in mon. Confess. tom. 1. lib. 1. tr. 6. de pœnit. n. 6. ubi hæc asserit: [Y aunque los testigos que dizen al Confessor las señales de penitencia del penitente (que ya carece de sentido) bastará el testimonio para que el Sacerdote le absolva de baxo de condicion; Porque el decreto de Clemente Ottavo que prohibe absolver en ausencia, se deve entender quando la confession, y absolucion son en ausencia, y no quando la absolucion es en presencia;] Quia verba legis sunt accipienda secundum sensum grammaticalem, & in priori significato, l. 1. §. qui in perpetuum, ff. si ager vestigal. l. 1. §. si is, qui navem, ff. de exercit. action. §. quod jus quidem civile instituta, de jur. nat. gentium, & civil. c. penult. de sent. excomm. & debent intelligi in eo significato qui est aptior, l. quoties idem serm. ff. de reg. jur. Ita Martinus.

5. Nec obstat dicere cum aliquibus adversariis, quod pœnitens ut pœnitens debet esse præsentis Confessario, at homo ut se accusans est pœnitens ut pœnitens: ergo homo, ut se accusans debet esse præsentis Confessario. Nam respondet Bardi ubi supra §. 3. n. 7. distinguendo, pœnitens ut pœnitens debet esse præsentis, quando recipit absolutionem, concedo: quando facit confessionem, nego: (loquendo in casu necessitatis, & essentialiter distinguo etiam minorem, homo ut se accusans sive per se ipsum immediatè, sive per alium & mediatè concedo, semper per ipsum immediatè nego minorem, Tom. 1.

codemque modo distinguendo consequens; In primo sensu concedo, in secundo verò nego consequentiam.

6. Nec etiam obstat dicere cum Alvarez & aliis, quod si moribundus validè confitetur per inter-nuncium absentis Sacerdoti, etiam sanus hoc modo valide confitetur, sed hoc est absurdum, ut omnes fatentur; ergo, &c. sequela probatur, quia casus necessitatis cum non mutet essentialia Sacramenti, non facit ut confessio valida sit invalida.

7. Respondeo, confessionem invalidam ex multiplici capite provenire posse; videlicet ex defectu integritatis, ex defectu dispositionis, &c. in casu autem qui ponitur confessio facta absentis sine ulla necessitate erit invalida, quia pœnitens aperiendo conscientiam, & peccata per internuncium absentis Sacerdoti, & sine ulla necessitate, peccat contra Ecclesiæ præceptum, & consequenter ex defectu dispositionis non perficitur Sacramentum; non autem erit invalida ex defectu sufficientis materiæ: hoc ipsum concedere debent adversarij: nam admittentes confessionem factam per testes coram moribundo, aiunt absque necessitate hoc fieri non posse, ac proinde retorqueri potest idem argumentum. Et tandem non obstant verba Catechismi, quo sic habetur, *Nemin omnino neque per nuncium, neque per literas peccata confiteri licet*: ergo Catechismus damnat confessionem factam absentis; nam respondet doctissimus Bardi, locum citatum esse intelligendum per se, non autem in casu necessitatis & per accidens, quando aliter fieri nequit, & patet hoc modo locutum fuisse Catechismum, quia præscribendo modum quo facienda sit confessio, videlicet secretè & occultè, subdit illa verba citata, & tamen certum est confessionem interdum fieri posse cum aliis, & hoc admittere debent adversarij, dum volunt validam esse confessionem in casu necessitatis, si fiat per alios testantes coram moribundo sensibus destituto. Ergo, &c.

8. Patet igitur ex superius dictis satis probabiliter in casu proposito posse reum, cui denegaturum est confiteri cum Confessario Catholico, scribere ad ipsum per Epistolam peccata sua, non ut in absentia absolvatur, nam hoc esset contra decretum Clementis, sed ut postea, quando ipse duceretur ad patibulum, & esset præsentis coram ipso Confessario tunc illum absolvere. Nam in tali casu ex necessitate, nec valens aliud agere confitetur per scriptum, & Confessarius postea absolvit illum præsentem, sicuti asserunt DD. posse Confessarium postquam ex oblivione dimisit pœnitentem absque absolutione, posse illum, inquam absolvere, dum adhuc extare in Ecclesia videt. Itaque in nostro casu ut in simili docet Ylambert. in 3. p. tom. 3. de Sacram. pœnit. disp. 18. sect. 10. n. 3. Decretum Clementis non obstat, nam pœnitens ille, videlicet reus, est non tantum corporaliter præsentis, dum absolvitur, sed etiam ipsa ejus confessio, quæ per literam fuit antea ab eo explicata, censetur adhuc esse, & durare mortaliter, quatenus non est revocata. Imo ego puto in casu nostro fuisse confirmatam non repetitam per oculorum injectionem in Confessarium, ut ad illum reus pœnitens antea scripserat. Ergo, &c.

RESOL. LXXV.

An in Paschate, vel articulo mortis teneatur per scripturam confiteri, qui alio modo non potest, ut verbi gratia mutus, & surdus, vel infirmus

firmus, qui loqui non potest? Ex p. 3. tract. 4. Ref. 127. alias 128.

Sup. hoc pro furdo supra Refol. 73. & pro infirmo, qui loqui non possit, infra in Ref. 1. post seq. in fine & in Ref. 80. §. ult. & in alio §. earum annotatio- num.

Afirmative respondet Nugnus in ad- dir. ad 3. part. q. 9. art. 3. Turrianus de penit. q. 9. art. 2. disp. 32. dub. 2. qui citant Suarez, Petrum Sotum, & Gabrielem. Idem docent Becanus de Sacram. cap. 37. q. 7. n. 2. Vasquez in 3. p. tom. 4. q. 91. art. 4. dub. 5. num. 2. ubi ita ait, quod non obstat scriptum perdi posse, quod absoluta confessione potest statim rumpi, & paulo ante confessionem ita scribi, & custodiri, ut non perdat, nec etiam obstat, quod surripere potest Sacerdos, sic enim etiam posset ipse eodem modo manifestare crimina, quae voce audisset in confessione, & nihilominus tenemur confiteri, & aequale est damnum utrobique.

2. Hanc sententiam videtur etiam docere Layman in Theolog. moral. lib. 5. tract. 6. cap. 6. num. 4. ubi ait: Qui perpetuo mutus est, & scribere nescit, ad confessionem annuum nutibus, quatenus potest, faciendam obligatus esse videtur. Unde supponit in illis verbis, si scribere nesciat, quod si mutus scribere sciat, tenetur confiteri per scripturam, intellige semper praesente Confessario. Vide etiam Sylvest. ver. Confessio, 1. quest. 15. & Suarez tom. 4. disp. 16. sect. 6.

Sup. hoc mu- to supra in Ref. 72. &c.

3. At his non obstantibus contrariam sententiam tenendam esse puto, & ita docent Ioann. de la Cruz in direct. conscient. p. 2. de Sacram. Penit. q. 3. dub. 7. concl. 1. Sotus in 4. dist. 18. q. 2. art. 6. Valentia tom. 4. disp. ... q. 11. punct. 1. Filliucius tom. 1. tract. 7. n. 63. & Henriquez lib. 4. c. 4. num. 4. in glossa littera A, ubi sic asserit. Non tenetur praeccepto Ecclesiae confiteri per scriptum etiam mutus, aut infirmus, qui loqui non potest. Sic ille. Vide etiam Villalobos in Summa tom. 1. tr. 9. diff. 32. num. 3. & alios communiter, quia peccata scribere & scriptum Confessario tradere, insolitus est confitendi modus, & plerumque non vacat omni periculo publicationis, & hoc sufficit; quare Ecclesiastica lex in tali casu non obligat. Quid verò dicendum in articulo mortis? dic, ut in seq. resol. resolvemus.

Qua hic est infra Refol. 78.

RESOL. LXXVI.

An confessio per litteras aliquando possit esse valida post Decretum Clem. VIII.

Et an Sacerdos ita penitentem absolvens peccet mortaliter?

Et an, qui per litteras, vel intermedium Sacerdoti peccata sua manifestavit absenti Confessario, post se absolvi, postquam Confessarius accessit ad illum, dummodo adhuc vivat? Ex p. 5. tract. 14. & Misc. Refol. 60.

Sup. hoc lege supra la- tam doctrina Ref. 74. & ne dele- ras videre Resoluto- nes duarum ultimarum annotatio- num hujus Ref. & Re- solutiones earum an- notationu.

AD hoc dubium Philippus Gamachaus Alex doctissima, & inclyta facultate Parisiensi Doctor Sorbonicus in 3. part. D. Thom. de Sacram. Penit. cap. 20. §. 4. responder. Et in primis ait, nullam esse quaestionem si penitens sciat dictum decretum, & prohibitionem Ecclesiae; tunc enim mortaliter peccat, ac proinde ponit obicem gratiae, sicque ejus absolutio omnino evadit nulla; sed autem penitens laborat ignorantia invincibili, & bona fide agat, tunc quidem mortaliter peccat Sacerdos eum absolvendo, quia vel scit, vel scire tenetur absolutionem hanc esse illicitam. Nihilominus tamen simpliciter videtur adhuc valida

absolutio, tum, quia Clemens VIII. non statuit aperte contrarium, nec ait nullam esse talem absolutionem, sed tantum non licere; multa enim prohibentur, quae si fiant, rata sunt, tum quia communis est haec Theologorum sententia, ut ejusmodi confessio valida censeatur. Ita Paludanus, Sylvester, Navarrus, Adrianus, Corduba, Ledesma, Medina, Taperius, & alij. Tum, quia accedit bona fides penitentis; cum e contrario loqui videatur Clemens VIII. desertis verbis de his tantum, qui prudenter, & scienter contra prohibitionem auri fuerint confiteri. Ita Gamachaus. Et pro hac sententia facit etiam Kellifonius in 3. p. tom. 2. q. 9. art. 3. dub. 3. ubi docet, validam esse absolutionem, si confessio fiat per scriptum, & absolutio de- tur penitenti praesenti. Et testatur ex Cardinali Bellarmino Clementem VIII. declarasse viva voce, se non intendisse prohibere absolutionem penitentis in praesentia, qui tamen confessus fuerat in absentia.

Sup. hoc lo- re- & signa- ter in Ref. not. peno- ritae a prin- cipio.

2. Sed haec opinio aliquibus non placet, per ea, quae adversus Coninch satis firmavi in 3. p. tr. 3. de absolutione morib. resolut. 7. nam in suo decre- to Clemens VIII. confessionem factam absente Sacerdote non solum illicitam, sed etiam invali- dam esse determinavit. Ex quo etiam refellunt ali- qui opinionem Jacobi Mancini in append. ad pra- xim infirm. pract. 4. dub. 2. num. 3. & Coelestini in compend. Theologiae moral. tr. 1. cap. 21. num. 3. do- centium agrum, qui per litteras, vel per inter- nuntium Sacerdoti peccata sua manifestavit ab- senti Confessario, posse absolvi, postquam con- fessarius accesserit ad illum, dummodo adhuc vi- vat, & in hoc casu non transgreditur decretum Clementis VIII. cum nisi praesentem absolvat jux- ta mentem dicti Pontificis. Ita Coelestinus. Vide me ipsum loco citato, & in 4. p. tr. 4. resol. 92. De declaratione autem Clementis VIII. quam asserit Kellifonius, non constat authenticè.

Qua hic est infra in Ref. 72. & c. Re- fol. 72. & c. Re- fol. 72. & c. Re- fol. 72. & c.

Qua hic est infra in Ref. 72. & c. Re- fol. 72. & c. Re- fol. 72. & c.

RESOL. LXXVII.

An esset absolvendus, qui sine causa praebere Confessario peccata scripta, & de illis praesente se accusaret?

Et quid est dicendum, si quis magnum pudorem sentiret, si proprio ore peccata confiteatur; an peccet mortaliter, si per scriptum confiteatur, praesente Sacerdote?

Et quid, si agrotus per gutturis angorem confiteri absolvi non possit, & scribere peccata facile possit? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 126. alias 127.

Negative videtur respondendum ex Fa- gundez praec. 2. lib. 3. cap. 1. n. 8. ubi sic ait: Extra necessitatem ipsa confessio, & accusatio semper faciendae est ore, & peccaret mortaliter ille, qui cum bene possit proprio ore confiteri, per signa, nutus, & interpretem (adde tu, & per scrip- ta) confiteretur. Et ratio est, quia mutaret con- suetudinem Ecclesiae, quae mutatio est gravis, & in re gravi. Et ita etiam docet in terminis hanc sententiam Sylvius in addit. ad 3. p. quest. 9. art. 3. conclus. 2. Vide etiam Filliuc. tom. 1. tract. 7. cap. 1. num. 14. Coninch de Sacram. disp. 6. dub. 1. con- clus. 3. num. 3. Suarez in 3. p. tom. 4. disp. 21. sect. 3. n. 5. & 6. & alios.

Sup. hoc lo- fra in Refol. 80. §. Nota hic.

2. Non reticebo tamen contrariam sententiam docere Villalobos in Summ. tom. 1. tr. 9. diff. 31. n. 1. ubi ita asserit: [De lo dicho se infiere, que